

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea
Legii nr.345/2003 cu privire la apărarea națională

Denumirea autorului
și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul legii pentru modificarea Legii nr.345/2003 cu privire la apărarea națională (în continuare – Proiectul de lege), a fost elaborat de către Ministerul Apărării conform prevederilor art. 108 al Constituției Republicii Moldova și art. 23 alin. (1) și (2) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ
și finalitățile urmărite

Proiectul de lege este elaborat în scopul realizării Acțiunii 236 din Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anul 2024 „Modificarea cadrului normativ în vederea asigurării reformării sectorului de apărare în funcție de noile provocări (Legea nr. 345/2003 cu privire la apărarea națională)”, în contextul de reformare a instituțiilor statului responsabile pe dimensiunea apărării naționale, sporirii eficienței și eficacității Ministerului Apărării și ajustării cadrului normativ actual la standardele țărilor europene (concepția occidentală a relațiilor civil-militare). Deasemena, în contextul schimbărilor mediului global și regional de securitate, apariției provocărilor noi, mai ales cu caracter militar, proiectul dat asigură și totodată aduce mai mare claritate și transparență a procesului de consolidare a sistemului național de apărare cu un accent deosebit pe unitatea de efort coordonat și de cooperare pentru a atinge cu succes obiective specificate pentru instituția militară.

Astfel, proiectul de lege a fost elaborat având drept imperativ armonizarea cadrului juridic în domeniu, a modului de organizare și funcționare a sistemului național de apărare, conducerii Forțelor Armate, forțelor destinate apărării naționale, precum și detalierea principiilor de activitate, atribuțiilor Ministerului Apărării la exigențele timpului.

Proiectul Legii pentru modificarea Legii nr.345/2003 cu privire la apărarea națională își propune ca scop:

1) reglementarea și realizarea planificării, organizării, pregătirii și întrebuințării Forțelor Armate, forțelor destinate apărării pentru asigurarea apărării naționale;

2) ajustarea responsabilităților și atribuțiilor Parlamentului, Guvernului și Președintelui Republicii Moldova, Ministerului Apărării și altor autorități publice cu atribuții în domeniul apărării;

3) detalierea și divizarea expresă pe nivele de comandă a conducerii sistemului național de apărare (politic, politico-militar (strategic), militar (strategic, operațional și tactic));

4) clarificarea noțiunii și componenteii Forțelor Armate, forțele destinate apărării naționale, conform standardelor occidentale a conceptului de angajare a forțelor după categorii și genuri de arme și în condițiile în care schimbările în permanență a unor structuri de forță nu aduce claritate la statutul acestora;

5) aplicarea principiilor occidentale de comandă și control a Forțelor Armate în scopul asigurării eficientizării și eficacității acestora în îndeplinirea misiunilor de bază pe timp de pace, asediu și război, precum și asigurării controlului democratic al Forțelor Armate;

6) înlăturarea discrepanțelor, lacunelor existente în reglementarea legală a atribuțiilor, responsabilităților autorităților publice în asigurarea apărării naționale.

**Descrierea gradului de compatibilitate
pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale
cu legislația Uniunii Europene**

Scopul proiectului de act normativ nu vizează armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene și nu este în concordanță cu reglementările comunitare. Cu toate acestea, în procesul de revizuire a proiectului legii s-a ținut cont în mare parte de prevederile legislației țărilor membre ale Uniunii Europene (România, Bulgaria, Lituania, Estonia, Letonia, Germania, Franța, Polonia și Ungaria) în ceea ce privește apărarea națională.

**Principalele prevederi ale proiectului
și evidențierea elementelor noi**

Ministerul Apărării are un scop dublu. Pe de o parte, este organul de specialitate al administrației publice centrale care organizează, conduce, coordonează și desfășoară, potrivit legii, activitățile în domeniul apărării naționale și securității militare, iar pe de altă parte, ca structură militară, sistemul subdiviziunilor acestuia cu organele de conducere a Forțelor Armate, constituie componentă de bază a Forțelor Armate ale Republicii Moldova.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi sunt:

1. Detalierea noțiunilor existente din legea actuală și introducerea unor noi:

- detalierea noțiunii de „agresiune armată”, racordată la noțiunea ONU cu descrierea condițiilor a unui act de agresiune armată¹.
- Actualizarea noțiunilor din lege la rigorile situației actuale de securitate (noțiunea de „operație militară”), și aspectelor caracteristice ale sistemului de organizare militară (noțiunea de „mare unitate militară”).
- Introducerea noțiunii „Infrastructura militară”, în vederea asigurării unei clarități a conținutului prevederilor art.13 al proiectului.
- Introducerea noțiunii de „Act de comandament cu caracter militar”, vine să clarifice termenul prevăzut în art.190 lit. c) al Codului administrativ al Republicii Moldova (Legea nr.116/2018), aplicarea acestuia în practică este redată prin art.8, aliniatul (4);
- Introducerea noțiunii „Securitatea militară” va determina responsabilitatea clară a Ministerului Apărării în asigurarea securității naționale. ”Securitatea militară” este definită în proiectul prezentat, iar Ministerul Apărării este principala autoritate responsabilă în asigurarea securității militare.
- Introducerea noțiunii „Suficiența defensivă” are drept scop stabilirea unei orientări clare pentru cazuri când aplicarea acesteia este necesară și anume pentru a asigura descurajarea și respingerea unei agresiuni armate.

2. Ajustarea cadrului normativ în domeniu apărării la standardele țărilor europene în vederea îmbunătățirii transparenței mecanismelor de control democratic asupra Forțelor Armate², precum și asigurării eficienței și eficacității acestora, a

¹ Carta Națiunilor Unite din 26.06.1945, Rezoluția Adunării Generale a ONU nr. 3314/1974 privind definiția agresiunii
² Centrul pentru controlul democratic al forțelor armate de la Geneva (DCAF) a definit opt caracteristici cheie care caracterizează un sistem eficient de control democratic: (1) Autoritățile civile au control asupra misiunilor militare,

Forțelor destinate apărării naționale și întregului sistem național de apărare în îndeplinirea misiunilor de bază pe timp de pace, asediu și război (art. 8 și 9).

Consolidarea sistemului național de apărare se va produce prin clarificarea și eliminarea discrepanțelor ce țin de atribuțiile și responsabilitățile instituțiilor cheie ale puterii legislative, executive (Parlamentului, Guvernului, Președintelui Republicii Moldova) și celor de comandă și control al sistemului național de apărare (Președintele – Comandant Suprem al Forțelor Armate, Ministerul Apărării și Statul Major al Apărării) în actele normative în domeniu, urmare a procesului de reformă a sectorului de apărare.

Aceasta va fi realizată prin detalierea și divizarea expresă și clară pe nivele de comandă a conducerii sistemului național de apărare (politic, politico-militar (strategic), militar (strategic, operațional și tactic)). Astfel, va spori și transparența în exercitarea funcțiilor de conducere pe nivele și va fi reglementat lanțul de comandă și control la nivel național al acțiunilor de apărare a Forțelor Armate pe timp de pace, precum și în cazul instituirii stării de urgență, de asediu și de război.

De asemenea, va fi reglementat prin lege statutul, atribuțiile Statului Major al Apărării ca autoritate militară centrală la nivel național în procesul de organizare, planificare, comandă și control al activităților de apărare și asigurarea securității militare a statului, element care nu este reglementat clar în Legea cu privire la apărarea națională actuală.

Totodată, proiectul în cauză va asigura conformarea acestuia cu prevederile ce reglementează modalitatea de luare a deciziei în cazul participării contingentelor forțelor sistemului național de apărare la operații internaționale la prevederile Legii nr.219/2015 privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operații internaționale (art.6, aliniatul (1)). Astfel, prin modificări de rigoare va fi asigurată promovarea caracteristicilor cheie care caracterizează un sistem eficient de control democratic asupra sistemului național de apărare, și anume a pct. (1) și (7) conform metodelor utilizate în practica internațională de către Centrul pentru controlul democratic al forțelor armate de la Geneva (DCAF);

În continuare este dată o clarificare a noțiunii și componenței Forțelor Armate, Forțele destinate apărării naționale, conform standardelor occidentale a conceptului de angajare a forțelor după categorii și genuri de arme, și în condițiile în care schimbările în permanență a unor structuri de forță nu aduce claritate la statutul acestora. În majoritatea țărilor europene, structurile de forțe armate se autoidentifică după noțiunea „Forțele Armate” sau serviciile armate ale unei țări, care în forma sa clasică înglobează forțele sale militare, de obicei forțele terestre, forțele navale, marina, forțele aeriene și în unele țări mai sunt și forțele spațiale și cibernetice. Compoziția specifică a forțelor armate depinde de definiția legală din fiecare țară. Ținând cont de aspirațiile europene ale Republicii Moldova tindem spre dezvoltarea unor forțe militare rezistente, eficiente și interoperabile cu forțele armate ale partenerilor actuali și pentru parteneriate viitoare, propunem modificarea respectivă.

---

structurii forțelor armate, politici de buget și achiziții; în același timp, politica de apărare este aprobată de conducerea civilă; (2) Instituții parlamentare și judiciare democratice, o societate civilă puternică și o mass-media independentă supraveghează performanțele Forțelor armate; (3) Civili au expertiza militară necesară pentru a-și îndeplini responsabilitățile de gestionare a apărării, păstrând respectul pentru expertiza profesională a miliarelor; (4) Nici ministerul apărării, nici conducerea militară nu încearcă să influențeze politica internă; (5) Forțele Armate sunt neutre ideologic; (6) Forțele Armate joacă un rol minim necesar în economia națională; (7) Forțele Armate dispun de un lanț de comandă eficient; (8) Nimeni nu privează militarii de exercitarea drepturilor sale.

Proiectul de lege prevede clar cazurile în care pot fi implicate Forțele destinate apărării naționale și întreg sistemul național de apărare în scopul asigurării respingerii unei agresiuni armate.

3. Stabilirea clară a responsabilității Parlamentului de aprobare a structurii generale și efectivului-limită ale Ministerului Apărării Naționale (militari și civili) pe timp de pace, iar a Președintelui Republicii Moldova – Comandant Suprem al Forțelor Armate a responsabilității de aprobare a efectivului-limită ale Forțelor Armate (militari și civili) pe timp de război. Aspecte care nu sunt prevăzute în prevederile actuale ale legii.

4. Totodată, proiectul în cauză va asigura conformarea acestuia cu prevederile ce reglementează modalitatea de luare a deciziei în cazul participării contingentelor forțelor sistemului național de apărare la operații internaționale în condițiile Legii nr.219/2015 privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operații internaționale (art.6, aliniatul (1)).

5. Un aspect novice al proiectului reprezintă o nouă abordare a domeniilor, atribuțiilor și responsabilităților specifice ale Ministerului Apărării, care înglobează două aspecte conceptuale esențiale, comandă și control centralizat, și execuție descentralizată. Consultând practica organizațiilor moderne de apărare ne propunem să dezvoltăm și să promovăm reglementarea prin legislația de specialitate (proiectul promovat) a managementului, modului de organizare, structurii Ministerului Apărării în cadrul sistemului național de apărare, conform dispozițiilor Constituției Republicii Moldova (art.108), respectând funcțiile administrative ale Ministerului Apărării reglementate de Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate. Această abordare vine în asigurarea funcționalității instituției ca o entitate integrată în realizarea misiunii de apărare națională și securității militare a statului, asigurând o actualizare comprehensivă a responsabilităților Ministerului Apărării și o delimitare clară a atribuțiilor subdiviziunilor structurale ale acestuia (incluzând conducerea, structuri centrale (aparatură centrală al Ministerului Apărării, Statul Major al Apărării)), autorități administrative subordonate nemijlocit Ministrului Apărării și forțe subordonate Statului Major al Apărării], implicate în actul de comandă, control și execuție. În elaborarea conceptului nou de funcționare a Ministerului Apărării ne-am bazat pe experiența României, Lituaniei, Ucrainei, Georgiei, Bulgariei, Germaniei, Franței, Estoniei, Poloniei, Ungariei. Totodată, acest concept va fi implementat până la nivel tactic în subdiviziunile structurale ale instituției.

În acest context, Art.28 a fost revizuit și se propune următoarele:

- redenumirea Ministerului Apărării în Ministerul Apărării Naționale. Noul concept „Ministerul Apărării Naționale” a fost inspirat de la dezideratul că apărarea națională constituie cauza întregii națiuni. În acest context, denumirea instituției apărării trebuie să reflecte expres aceasta. Mai mult ca atât, ținem să menționăm că însuși potrivit dicționarului de specialitate, „apărarea,, este o formă de bază a acțiunilor de luptă, iar ”apărarea națională,, constituie conceptul politic de bază al unei doctrine militare cu caracter defensiv, ansamblul măsurilor și acțiunilor politice, economice, militare întreprinse în scopul de a apăra independența națională,

suveranitatea și integritatea teritorială a statului;

- definirea clară a Ministerului Apărării ca organ de specialitate al administrației publice centrale care organizează, conduce, coordonează și desfășoară, potrivit legii, activitățile în domeniul apărării naționale și securității militare.

- clarificarea structurii Ministerului Apărării, ca structură militară, format din totalitatea subdiviziunilor structurale ale acestuia, incluzând conducere, structuri centrale (aparatură centrală al Ministerului Apărării Naționale, Statul Major al Apărării), autorități administrative subordonate nemijlocit Ministrului Apărării Naționale și forțe subordonate Statului Major al Apărării;

- clarificarea atribuțiilor Ministrului Apărării Naționale ca conductor al instituției, inclusiv cu privire la participarea unor unități (subunități) ale Forțelor Armate în afara teritoriului țării cu efective, armament și tehnică militară, la exerciții militare comune în afara teritoriului țării cu unități militare ale altor state;

- definirea componentei de bază a Forțelor Armate ale Republicii Moldova, în condițiile prevederilor noi a noțiunii și componentei Forțelor Armate, care constituie sistemul de organe de conducere a Forțelor Armate și totalitatea subdiviziunilor structurale ale Ministerului Apărării Naționale;

- legiferează responsabilitatea Ministerului Apărării Naționale pentru asigurarea securității militare a statului, dictată de lipsa definirii exhaustive a sistemului de asigurare a securității naționale, rolului și misiunilor instituțiilor în acest sens. Aceasta se pornește și de la premiza că la formarea și la realizarea politicii de asigurare a securității naționale Ministerul Apărării Naționale este unica instituție care are capacitate și bază legală pentru a asigura „securitatea militară” a statului ca parte componentă a securității naționale. Aceste aspecte la moment, ca urmare a multiplelor intervenții legislative, sunt reglementate vag, motiv pentru care necesită o abordare corespunzătoare la nivel de lege, transpusă în legislația din domeniu;

- reglementarea domeniilor de activitate a Ministerului Apărării Naționale, în condițiile abordării integrate a instituției ca organ de specialitate al administrației publice centrale și ca structură militară, totalitatea subdiviziunilor structurale ale căruia constituie componenta de bază a Forțelor Armate;

- comanda și controlul centralizat sunt asigurate la nivelul întregii instituții prin actualizarea comprehensivă a atribuțiilor Ministerului Apărării Naționale ca organ de specialitate al administrației publice centrale și structură militară care organizează, coordonează, conduce și desfășoară, potrivit legii, activitățile în domeniul apărării naționale și securității militare, fiind format din structuri centrale (conducere, aparatul central al Ministerului Apărării Naționale, Statul Major al Apărării, autorități administrative și instituții publice, subordonate Ministerului Apărării Naționale), și forțe subordonate Statului Major al Apărării. Controlul centralizat va permite Ministerului Apărării Naționale să asigure o abordare integrată a procesului de planificare, coordonare, asigurare și control a acțiunilor structurilor centrale, forțelor și instituțiilor subordonate, astfel încât acestea să îndeplinească intenția și obiectivele acestora întru realizarea misiunilor de bază și unul din elementele de bază al asigurării controlului democratic asupra Forțelor Armate;

- execuție descentralizată care este asigurată prin delimitarea clară a atribuțiilor subdiviziunilor structurale ale Ministerului Apărării Naționale, și anume ale

conducerii, aparatului central al Ministerului Apărării Naționale, Statului Major al Apărării, autorităților administrative subordonate nemijlocit Ministrului Apărării Naționale și forțelor subordonate Statului Major al Apărării. Execuția descentralizată și elementele de conducere la toate nivelurile de comandă aduc forțelor militare ale secolului XXI promisiunea unei conștientizări situaționale sporite, a unei flexibilități și eficacități în procesul de luare a deciziilor și realizare a misiunilor și obiectivelor stabilite. Un proces dovedit a fi eficient din experiența războiului din Ucraina;

- astfel, prin acestea va fi asigurată detalierea și divizarea expresă și clară al nivelului de comandă politico-militar (strategic) și militar (strategic, operațional și tactic) a conducerii sistemului național de apărare. La rândul său fiecare subdiviziune structurală a Ministerului Apărării Naționale, în baza domeniilor, responsabilităților și atribuțiilor specifice își vor elabora regulamentele de activitate, inclusiv și în conformitate cu prevederile Legii cu privire la Guvern și Legii privind administrația publică centrală de specialitate.

6. În articolul 29, se propune reglementarea atribuțiilor Comandantului Suprem al Forțelor Armate pe timp de pace, de asediu și război, de a emite ordine și directive obligatorii pentru implicarea tuturor forțelor, resurselor și infrastructurii sistemului național de apărare. În articolul menționat se propune reglementarea componenței Comandamentului Suprem al Forțelor Armate și dreptului Președintelui Republicii Moldova - Comandantul Suprem al Forțelor Armate de a numi și alte persoane în componența Comandamentului Suprem, inclusiv la propunerea Prim-ministrului. Totodată, se propune reglementarea clară a sarcinilor și misiunilor Ministrului apărării, în calitate de locțiitor al Comandantului Suprem al Forțelor Armate, în cazuri prevăzute în regulamentul Statului Major al Apărării, în condițiile art.25 din Legea cu privire la apărarea națională.

7. La articolul 30, se propune reglementarea conducerii, statutului, misiunii Statului Major al Apărării, pe timp de pace, pe perioada stării de urgență, pe timp de asediu și război.

8. La articolul 31 este prevăzută participarea forțelor destinate apărării naționale la operații (acțiuni) de apărare a țării sub conducerea Statului Major al Apărării și reglementarea domeniilor de bază ale acestora în asigurarea apărării naționale. Totodată, prevederile ce țin de reglementarea Inspectoratului General de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne în vederea executării misiunilor ce le revin la operații (acțiuni) de apărare a țării au fost scoase din considerentul noțiunii și componenței noi a Forțelor Armate "*Forțele Armate sunt compuse din structuri și forțe militare pe categorii și genuri de arme*". La rândul său Inspectoratul General de Carabinieri, conform Legii nr.219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri, rămâne a fi identificată ca structură militară, dar de rând cu toate structurile militare, indiferent din ce structuri de stat fac parte, vor fi identificate după categorii și genuri de arme, care sunt angajate în operațiuni militare conform conceptului de angajare a forțelor, misiunilor specifice și, în conformitate cu Planul de întreținere a Forțelor Armate și respectiv planurile operaționale, sub conducerea Statului Major al Apărării.

9. Redenumirea Capitolului IV „Armata Națională” prin „Forțele Armate”. Aceasta vine din considerentul noțiunii și componente noi a Forțelor Armate *“Forțele Armate sunt compuse din structuri și forțe militare pe categorii și genuri de arme”*, conform standardelor occidentale a conceptului de angajare a forțelor după categorii și genuri de arme. În acest sens va fi clarificată structura Forțelor Armate pentru a evita pe viitor discordanțele dintre prevederile constituționale și modificările efectuate pe parcursul anilor în statutul unor domenii de executare a serviciului militar³, așa ca paza frontierei de stat. Totodată, aceasta va permite promovarea unei structuri eficiente de comandă și control, și de angajare a forțelor conform genurilor de arme, care definesc capacitățile necesare pentru conducerea acțiunilor de luptă elaborate metode noi efective și transparente de optimizare a structurii și conducerii Ministerului Apărării Naționale.

Totodată întreg capitolul va fi expus într-o nouă redacție, cu următoarele prevederi majore ce țin de:

- stabilirea clară a misiunilor de bază a Forțelor Armate, de asigurare a apărării naționale și securității militare, de sprijinire a autorităților civile în situații de criză, de contribuire la asigurarea păcii și securității internaționale. Aceste elemente lipsesc în prevederile legii actuale;

- asigurarea funcționalității procesului de planificare și luare a deciziilor cu privire la apărare statului, inclusiv implicarea Forțelor destinate apărării naționale în apărare statului până la mare unitate și unitate militară. Articolul 32 conține prevederi noi în cazul iminenței agresiunii armate, a cărei amploare depășește capacitatea combativă a Forțelor Armate, până la luarea deciziei politice cu privire la declararea stării de asediu sau de război, componentele forțelor destinate apărării naționale vor trece în subordinea operativă a Statului Major al Apărării în baza actelor de comandament cu caracter militar emise și vor acționa în baza Planului de întrebuintare a Forțelor Armate, aprobat în prealabil de Comandantul Suprem al Forțelor Armate. Până la luarea deciziilor politice pentru respingerea agresiunii armate, comandanții de mari unități și unități militare în baza planurilor de acțiuni pentru respingerea agresiunii armate, vor emite acte de comandament cu caracter militar pentru asigurarea suveranității, independenței, unității și integrității teritoriale a țării în vederea respingerii acesteia. Totodată, se stabilește că orice acțiune care va împiedica asigurarea suveranității, independenței, unității și integrității teritoriale a țării va fi considerată nulă;

- Expunerea în noua redacție a art.33 a procedurilor de luare a deciziilor privind folosirea forțelor și mijloacelor Forțelor Armate în îndeplinirea misiunilor constituționale și folosirea resurselor umane și materiale disponibile ale structurilor din subordinea Ministerului Apărării Naționale în soluționarea problemelor ce nu țin nemijlocit de apărarea statului. Propunerea vizată este condiționată de necesitatea aducerii prevederilor legale cu dispozițiile Constituției Republicii Moldova. Noțiunea ”situații extreme” nu este prevăzută în dispozițiile constituționale în domeniul apărării ale Președintelui Republicii Moldova (art. 87). Astfel, conform dispozițiilor art.87 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova, Președintele Republicii Moldova poate lua și alte măsuri pentru asigurarea securității naționale și a ordinii publice, în limitele și în condițiile legii;

³ Art 57 alin (2) din Constituție, care prevede că “Serviciul militar este satisfăcut în cadrul forțelor militare, destinate apărării naționale, pazei frontierei și menținerii ordinii publice, în condițiile legii.”

- Modificarea art.34 prevede clarificarea rolului și responsabilităților șefului Statului Major al Apărării, procedurile și criteriile de numire în funcție, condițiile de încetare a mandatului și de eliberare din serviciul militar al acestuia. În temeiul prevederilor Codului administrativ al Republicii Moldova (art.190 lit. c), art.225 alin.(3) în partea ce ține de actele administrative și de comandament cu caracter militar, se impune necesitatea reglementării acestora pentru asigurarea conducerii Forțelor Armate/Forțelor destinate apărării naționale) la toate nivelele ierarhice. Astfel, pentru executarea misiunii și atribuțiilor sale, șeful Statului Major al Apărării are în subordine directă Statul Major al Apărării și forțele subordonate acestuia. Regulamentul cu structura Statului Major al Apărării urmează să fie aprobată prin decretul Președintelui Republicii Moldova – Comandant Suprem al Forțelor Armate, prezentat de Ministrul apărării la propunerea șefului Statului Major al Apărării;

- În articolul 35 se propune stabilirea clară a procedurilor și dreptului Ministrului Apărării Naționale de a modifica structura de organizare a statelor subdiviziunilor structurale ale Ministerului Apărării Naționale precum și înființarea/desființarea, dislocarea/ redislocarea, reorganizarea/restructurarea acestora pe timp de pace. Tot în acest articol se propune, stabilirea clară a procedurilor și dreptului Ministrului Apărării Naționale de a înființa/desființa, disloca/redisloca, reorganiza/restructura unele structuri și forțe militare ale Forțelor Armate pe timp de asediu și război. Această prevedere vine în scopul asigurării dezvoltarea capacităților și capabilităților militare necesare apărării țării în situații de criză și necesităților Forțelor Armate pentru îndeplinirea misiunilor stabilite. Totodată, se prevede ca funcțiile de bază, drepturile și organizarea activității structurilor de poliție militară, operații speciale și informații militare se aprobă prin act normativ.

10. În articolul 37, se propune în cazurile declarării stării de asediu sau de război, grupurile și unitățile armate ale structurilor Serviciului de Informații și Securitate, Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului de Protecție și Pază de Stat să participe la operațiile de apărare a Republicii Moldova sub conducerea Statului Major al Apărării al Forțelor Armate, în baza Planului de întrebuintare a Forțelor Armate, aprobat de Președintele Republicii Moldova - Comandant Suprem al Forțelor Armate.

11. Un alt aspect nou se referă la racordarea și asigurarea compatibilității cu standardele și practicile internaționale general acceptate și modificărilor în timp în statutul unor componente ale Forțelor Armate. Astfel, se propune trecerea la terminologia și noțiunile unanim recunoscute și acceptate în rândurile armatelor europene, și anume: noțiuni cum ar fi „Marele Stat Major” și „Statul Major General” se vor înlocui cu „Statul Major al Apărării”, iar noțiunea de „Șef Marele Stat Major” cu „Șeful Statului Major al Apărării”.

12. Ajustarea cadrului normativ în domeniul apărării la principiile planificării strategice la nivel european, precum și racordarea acestora la nivel de stat, la cadrul național de planificare strategică. Principalele amendamentele ce vizează Capitolul IV¹ „Planificarea apărării naționale” din Legea actuală, vor viza extinderea orizontului de realizare a **strategiilor (de la termen mediu la cel lung de 6-10 ani)**, care definesc și planifică politicile Guvernului, precum și vor asigura eficacitatea

maximă a sistemului de apărare prin integrarea coerentă a planificării strategice cu managementul resurselor într-o abordare multianuală.

Prevederile menționate supra urmează să fie reglementate în Legea cu privire la apărarea națională, în temeiul Constituției Republicii Moldova, tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, având în vedere experiența de organizare a sistemului național de apărare din statele occidentale (concepția occidentală a relațiilor civil-militare).

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.345/2003 cu privire la apărarea națională nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din partea statului, deoarece acestea se află într-o legătură strânsă și directă cu dinamica reformării sectorului de securitate și apărare.

Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative se încorporează în sistemul actelor normative în vigoare, este corelat cu prevederile cadrului legal în vigoare, cu care se află în conexiune, iar modificările propuse nu afectează concepția generală sau caracterul unitar al actelor.

Implementarea prevederilor proiectului de lege va necesita ajustarea cadrului normativ aferent:

1. Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război;
2. Legea nr. 143/2012 cu privire la controlul spațiului aerian;
3. Legea nr. 1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei;
4. Legea nr. 162/2005 cu privire la statutul militarilor;
5. Legea nr. 1192/2002 privind pregătirea de mobilizare și mobilizarea, precum și alte acte legislative și normative, care parțial reglementează domeniul de securitate și apărare națională a Republicii Moldova.

În acest context, art. II din proiect, stabilește în sarcina Guvernului, care în termen de până la 6 luni de la data intrării în vigoare a legii, să aducă actele sale normative în concordanță cu aceasta.

Avizarea și consultarea publică a proiectului

În temeiul prevederilor art.32 alin.(1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative va fi avizat de către Președinția Republicii Moldova, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul de Protecție și Pază de Stat și Procuratura Generală.

Concomitent, în scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional și Regulamentului cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 967/2016, proiectul va fi plasat pe pagina web oficială a Ministerului

Apărării (<https://www.army.md>), la compartimentul „*Transparența Decizională*”, rubrica „*Anunțurile privind organizarea consultării publice*”, precum și pe platforma guvernamentală <https://particip.gov.md>.

Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.345/2003 cu privire la apărarea națională urmează a fi supus expertizei anticorupție, care va fi efectuată de către Centrul Național Anticorupție.

Constatările expertizei juridice

În conformitate cu art.21 alin.(1) lit. e) și art.37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.345/2003 cu privire la apărarea națională urmează a fi supus expertizei juridice, care va fi efectuată de către Ministerul Justiției.

Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu este elaborat în scopul armonizării legislației naționale cu legislația UE, exceptându-se astfel de la efectuarea expertizei de compatibilitate.

Secretar de stat

Sergiu PLOP